

Del 1:	2
Beskrivelse.....	2
Læreplaner/Serviceoven	2
Begrebsforståelse og forskellen på styrkelse af selvfølelse og selvtillid..	3
Konsekvenserne ved misforståelse af begreberne.....	4
Teoridel.....	5
Den voksnes definitionsmagt.....	6
Del 2:	6
Analyse af en case fra hverdagen.	7
Case:	7
Vurdering:.....	0
Pædagogiske handlemuligheder	8
Konklusion:	9
Noter	10
Litteraturliste	10

Indholdsfortegnelse:

Indledning og metode s. 1

Problemformulering s. 2

Del 1:

Beskrivelse;

Læreplaner/Servicelov s. 2-3

Begrebsforståelse og forskellen på styrkelse af selvfølelse og selvtillid s. 3-4

Konsekvenserne ved misforståelse af begreberne s. 4

Teoridel s. 5-6

Den voksnes definitionsmagt s. 7

Del 2:

Analyse af en case fra hverdagen. s. 7

Case s. 8

Vurdering s. 9

Pædagogiske handlemuligheder s. 9-10

Konklusion s. 11-12

Noter og litteraturliste s. 13

Indledning og metode:

I denne opgave har vi valgt at beskæftige os med begreberne selvfølelse og selvtillid.

Emnet interesserer os, da vi gennem egne erfaringer og oplevelse på egen krop har stiftet

bekendtskab med hvilken betydning især selvfølelsen har i skabelsen af et velfungerende og

glad individ. Desuden interesserer vi os for hvilken rolle det pædagogiske personale har i forhold til at støtte udviklingen af selvfølelsen.

Vi mener at der er flere og flere børn der udvikler dårligere selvfølelse i det moderne samfund og at der bliver stillet stadig større krav til børnene. Vi finder det derfor vigtigt at sætte fokus på hvad det pædagogiske personale kan gøre for at støtte børnene i forhold til en god selvfølelse.

I vores undersøgelse vil vi i opgavens del 1 definere begreberne selvværd, selvfølelse og selvtillid.

Desuden vil vi i afsnittet "læreplaner", redegøre for det pædagogiske personales centrale redskab; service loven og hvordan man kan bruge læreplanen i det pædagogiske arbejde. Vi vil påpege det pædagogiske personales indflydelse gennem afsnittet om den voksnes definitionsmagt.

Ved desuden at benytte Psykoanalytiker Erik Erikssons udviklings teori, vil vi vise udviklingsstadierne hos et barn og diskutere hvad der ifølge Eriksson er vigtigt at støtte i forhold til den udvikling barnet er i gang med.

Vi har valgt at beskæftige os med børn i aldersgruppen 3-6 år. Vi vil dog kort komme ind på den tidlige udvikling, da det er her de basale egenskaber som tryghed og tillid skabes og mulighed for en positiv videreudvikling etableres. Disse er fundamentale egenskaber som barnet skal bygge sin selvfølelse på. Det pædagogiske personale skal være opmærksom på om de tidlige udviklingstrin er forløbet tilfredsstillende for at kunne hjælpe barnet i dets selvstændighedsproces og heri er selvfølelsen en væsentlig faktor.

I del 2 vil vi igennem en case gøre brug af vores teoretiske viden og påvise hvilken effekt det sandsynligvis har på barnet i casen. Vi vil dernæst diskutere hvilke indsatser der kan gøres for at sådanne situationer løses mere hensigtsmæssigt. Både set ud fra barnets øjne, men også set ud fra et samarbejds-mæssigt synspunkt.

Vi vil koncentrere os om temaet "Barnets alsidige personlighedsudvikling" som vi vil arbejde ud fra.

Problemformulering:

Hvordan kan det pædagogiske personale via deres faglige kompetencer og brugen af pædagogiske læreplaner støtte barnet i udvikling af selvfølelse og selvtillid?

Del 1:

Beskrivelse

Læreplaner/Service loven

I august 2004 trådte lovgivningen om pædagogiske læreplaner i kraft i service loven.

I denne står, at der skal udarbejdes en pædagogisk læreplan for daginstitutioner/dagtilbud for børn i alderen ½-6 år, som giver rum for leg, læring og udvikling. I samarbejde med

forældrene skal det pædagogiske personale give børnene omsorg, og støtte det enkelte barns mulighed for at tilegne sig sociale og almene færdigheder med henblik på at styrke barnets selvværd (selvfølelse og selvtillid) og personlige udvikling. (1)

Der er udarbejdet 6 temaer i læreplanerne. Temaerne skal ses som et aktivt læringsredskab for det pædagogiske personale, hvor barnet er hovedperson i sin egen udvikling. Temaerne er; "Barnets alsidige personlighedsudvikling" (personlige kompetencer), Sociale kompetencer, Sproglige kompetencer, Krop og bevægelse, Naturen og naturfænomener og Kulturelle udtryksformer og værdier.

Formålet med læreplanerne er, at det pædagogiske personale skal have fokus på at styrke alle barnets kompetencer, for at ruste det enkelte barn til at begå sig i livet. (2)

I dagligdagen kan brugen af læreplanerne dokumenteres og synliggøres gennem plancher, dagbøger, billeddokumentation og opslag. Derved kan både børn, personale og forældre følge med i, hvordan der arbejdes med læreplanerne. Dokumentation udarbejdes af personalet i samarbejde med børnene.

Vi har valgt at koncentrere os om temaet ; Barnets alsidige personligheds-udvikling, da vi mener det har størst relevans i forhold til barnets opbygning af selvfølelse og selvtillid. I dette tema skal der, lægges vægt på at styrke og udvikle barnets identitet/selvopfattelse, selvfølelse og selvtillid, så barnet kan føle sig værdsat og anerkendt og begå sig i sociale sammenhænge. I fællesskabet med andre, børn og voksne, får barnet mulighed for at deltage, give og modtage, at se andre og selv blive set.

I arbejdet med læreplaner er det vigtigt at det pædagogiske personale kan skelne mellem selvfølelse og selvtillid, da det ellers kan medføre, at det primært er selvtilliden som styrkes bl.a. gennem ros og belønning. Dette kan give en ensidig udvikling frem for alsidig, som det er meningen med læreplanen. Ved at styrke barnets selvfølelse, opbygges selvtilliden automatisk som "en ekstra gevinst", og gør barnet til et "helt" menneske.(3)

Begrebsforståelse og forskellen på styrkelse af selvfølelse og selvtillid

Selvværd, selvfølelse og selvtillid er ofte ord der anvendes synonymt, men det er vigtigt at skelne. Selvfølelse og selvtillid er to forbundne størrelser, der tilsammen udtrykker selvværdet. Det er af væsentlig betydning, at vi som voksne og professionelle ved, hvordan vi med vores måde at være sammen med barnet på, kan medvirke til at barnets selvfølelse styrkes. Vi mener det er vigtigt at barnet får opbygget en god selvfølelse fra tidlig alder, da det senere hen kan gøre det nemmere for barnet at udvikle en god selvtillid. Hvis barnet derimod "kun" har en god selvtillid fra tidlig alder kan det være svært for det at få opbygget en god selvfølelse.

Ud fra vores erfaringer i arbejdet med emnet selvfølelse, selvtillid, selvværd mener vi, at styrkelsen af selvfølelsen er vigtigst, da dette er fundamentet for barnets personlige og sociale kompetencer.

Selvværd siges at være en bevidst oplevelse og fornemmelse af ens eget værd. En positiv eller negativ selvværdsfølelse dannes ligeledes i relationen til nøglepersoner. Selvværdet er tæt forbundet med selvfølelsen. Oplevelsen af at være elsket, som den man er, bidrager til dannelsen af positiv selvværdi. At være præcis som man er - god nok. (4)

Selvfølelsen er en indre oplevelse af sig selv, den indre kerne. Det man kan mærke i sig selv. At jeg er noget værd, bare fordi jeg er mig, og ikke i kraft af det jeg gør. Oplevelsen af at være god nok. At selvom jeg gør noget andre ikke syntes om, så kan jeg mærke at jeg er god nok alligevel. At være elsket for den jeg er, respekteret for de følelser jeg har. At jeg kan mærke hvad jeg føler – altså, når jeg er vred, ked af det, glad, forvirret eller bange. Når barnet oplever at det bliver set, hørt og mødt, vil det udvikle en indre følelse af at være respekteret. Når man styrker barnets selvfølelse vil det have nemmere ved at klare sig i pressede situationer og situationer hvor det ellers vil føle sig usikker, fordi som før nævnt godt ved, at det er godt nok som det er. Barnet vil også have nemmere ved at opnå en god selvtillid, fordi det ved at det ikke behøver at præstere noget for at være god nok. Det vil komme helt af sig selv. Den lave selvfølelse kendes ved en konstant følelse af usikkerhed, selvkritik og skyldfølelse.

”Selvfølelse er som et fundament, og selvtilliden er det, der er bygget ovenpå. Man kan ikke bo trygt i et hus uden fundament, for du vil være konstant foruroeligt, fordi selve grundlaget – følelsen af at vores egenskaber slår til og at vi er rigtige og elskede, som vi er – er der ikke. Hvis du ikke har selvfølelsen, vil du heller ikke tro på rosen”, fortæller Dan Svarre. (5)

Selvtilliden handler om det, som vi kan, - oplevelsen af at kunne. Oplevelsen af at kunne, udvikler sig som en følge af at leve op til de forventninger, andre har. Forældrenes forventninger til barnet om f.eks. at være stille og sidde ordentligt, når det skal spise, eller det pædagogiske personales forventning om, at fødselsdagstegningerne laves, og at barnet hører efter hvad man siger. Altså når barnet føler at det skal gøre noget bestemt for at leve op til andres forventninger.

Hvis barnet oplever at blive rost og set for alle de ting de kan, vil det hele tiden prøve at leve op til andres forventninger. Barnet vil fokusere på de ting som gør de voksne glade, og have mindre fokus på egne behov. Det kan give dem en lav selvfølelse. (6)

Konsekvenserne ved misforståelse af begreberne.

Mange forældre og ansatte i daginstitutionerne bruger i dag begreberne synonymt, og det kan have store konsekvenser for børnene. Det bliver ikke gjort bevidst, men simpelthen fordi de voksne ikke ved bedre og ikke kender begrebernes betydning og vigtighed. Vi mener at mange børn i dag bliver rost meget, for det de præsterer. På den måde styrker man deres selvtillid. Men hvad mange ikke ved er, at det er selvfølelsen der skal styrkes. Hvis man styrker barnets selvfølelse ved at anerkende dem og se dem for det de er, vil man få et barn som er meget mere sikker på sig selv, så selvtilliden lettere blive opbygget. Dette vil vi komme nærmere ind på i afsnittet Pædagogiske handlemuligheder i vurderingen.

Ud fra hvad vi har skrevet om begreberne selvfølelse og selvtillid mener vi, at hvis barnet præsterer dårligt i en situation, og det har en god selvfølelse vil det måske ryste på hovedet, og sige "ærgerligt - men jeg gør det bare bedre næste gang". Har det derimod en lavt selvfølelse, kan det slå barnet helt ud, og det kan derfor få en dårlig udgang af netop den udviklingsfase barnet er i. Dette vil vi komme nærmere ind på i næste afsnit om Erikssons udviklingsteorier. (7)

Teoridel

Med udgangspunkt i Erik Erikssons udviklingsteori, vil vi komme ind på barnets udviklings-faser samt dele af hans freudianske begrebsunivers. I og med vi koncentrerer os om børnehaverbørnenes udvikling (3-6 år) vil det primært være denne fase som vil blive uddybet.

Eriksson baserer sin videnskabelige tilgang til udviklingspsykologi på de tanker som Freud udviklede i starten af det 20 århundrede. Han ser mennesket som et biologisk væsen, et psykisk og socialt væsen hvor alle disse tre dele gensidigt påvirker hinanden. Hvor Freud taler om psykos- seksuelle faser er Eriksson mere interesseret i de psykosociale faser idet han lægger vægten på Jegets forhold til den sociale omverden. Det er altså udviklingen af Jeget som Eriksson primært beskæftiger sig med. Eriksson, i modsætning til Freud, dækker udviklingen fra fødsel til død og inddeler dem i 8 faser. Hver af disse faser rummer en udviklings krise som der enten er en positiv eller en negativ udgang på. De 8 faser er som følger (8)

1. Spædbarnsperioden (Tillid eller mistillid)
2. Den tidlige barndom (Selvstændighed eller skam)
3. Barndom (Initiativ eller skyld)
4. Skolealder (Driftighed eller mindreværd)
5. Ungdomstid (Identitet eller identitetsforvirring)
6. Tidlig voksenalder (Intimitet eller isolation)
7. Voksenalder (Forplantning eller stagnation)
8. Modenhed (Integritet eller fortvivelse)

I hver af disse faser knytter der sig en udviklingskrise som i Erikssons terminologi skal forstås som et vendepunkt. Måden hvorpå konflikten håndteres vil være afgørende for den videre personlighedsudvikling. I forhold til vores opgave vedrørende udviklingen af selvfølelse/selvtillid, mener vi at det er vigtigt at bringe Erikssons syn på udviklingen i de tidlige faser, inden vi går videre til den aldersgruppe vi primært beskæftiger os med i denne opgave. Grundlæggende tillid er det begreb som barnet indledningsvis skal optage, før det er parat til det næste afgørende skridt, som er frigørelse fra moderen. Dette er den første ud af mange fremtidige sociale præstationer som udfordrer og provokerer til udviklingen af det enkelte individ. I frigørelsesperioden, fra 1-3 år, drejer det sig om selvstændighed overfor skam og tvivl. Her dannes grundlaget for barnets selvfølelse. Dette sker igennem en større og større følelse af kontrol over tarm systemet, som giver barnet en følelse af autonomi og dermed god selvfølelse. Hvis barnet mødes med bebrejdelser og skældud ved tarmløsning optager barnet i sig en skam og tvivl på sig selv.

Barnet i 3-6 års alderen er nu klar til at erobre verden. Det er aktivt og prøver konstant grænserne for sin fysiske formåen af. Disse samt de forhindringer som omgivelserne byder på, kan føre til nederlagsfølelser. Det er ligeledes i dette stadium at ødipus situationen befinder sig. Dette er også anledning til skyldfølelser og nederlagsfølelser. Eriksson ser denne fase som en dramatisk og afgørende stadie for dannelsen af over jeget. Barnet svinger i denne periode mellem total afhængighed af omsorgspersoner og en hævde af egen vilje. Det fænomen som også kendes som "trodsalderen". Hvis krisen i de enkelte faser får en utilfredsstillende løsning kan det, ifølge Eriksson, føre til en fiksering, hvilket vil sige; tilbagevenden til de adfærdsmønstre som er karakteristiske for den periode.

Det 3-6 årige barn udvikler sig, som tidligere nævnt, i et spændingsfelt mellem krop, psyke og det samfund det begår sig i. Samfundets værdier bliver ved hjælp af forskellige sociale indlæringsmetoder indpodet i det enkelte barn. Dette vil f.eks. sige at den voksne gennem sin kommunikation udtrykker samfundets normer og/eller sin egen habitus (9). Vi vil senere i opgaven anskueliggøre dette gennem en case. Vi vælger at anskue børnehaven som et samfund for herigennem bedre at kunne analysere det ud fra Eriksson's begreber.

Vi mener at det er vigtigt for det pædagogiske personale at være klar over disse udviklingsstadier som påpeges af Eriksson. Det er afgørende at man støtter og arbejder med udviklingen af barnet igennem observation og refleksion og med inddragelse af faglig funderet viden for derigennem at gøre sin pædagogiske praksis målrettet det enkelte barns udvikling.

I næste afsnit vil vi beskrive den voksnes definitionsmagt. Dette gør vi, fordi vi mener det er vigtigt for det pædagogiske personale at være sin position bevidst. Vi mener at dette er en vigtig erkendelse da det peger på vigtigheden i at være ydmyg i sin måde at forholde sig til faget. Man må forstå sit fag til dels, igennem sig selv. Men også igennem afprøvet teori og metode som er under løbende revision af den enkelte pædagog og i samarbejde med kolleger, fordi det område de beskæftiger sig med, har at gøre med mennesket i en af dens mest skrøbelige perioder, barndommen.

Den voksnes definitionsmagt.

Begrebet betyder at den voksne er i en overmægtig position i forhold til barnet, og det pædagogiske personale skal være bevidst om deres måde at kommunikere med barnet på og aflæse barnets reaktioner, da det kan have stor betydning for hvordan barnet opfatter sig selv. I den vurderende kommunikation er der fokus på hvad den voksne kan lide eller synes er vigtigt og ikke så meget hvad barnet er optaget af. Herved får barnet ikke hjælp til at finde ud af sine egne ord og handlinger. Bekræftende og anerkendende kommunikation giver derimod barnet en følelse af at have ret til sine egne handlinger og en følelse af at blive hørt og forstået. Magtpositionen kan bruges til at fremme barnets tro på sig selv og få en god selvfølelse, men magtpositionen kan også misbruges og derved være med til at nedbryde barnets selvfølelse.

Den voksne må altid se efter, hvor barnet er oplevelsesmæssigt, forsøge at forstå meningen med barnets handling, inden denne går ind og peger på, hvad barnet skal gøre derefter. Gennem handling skaber børn omgivelserne og sig selv som forudsigelige og meningsfyldte. Selvom handlingerne først kan ses som meningsløse ud fra den voksnes betragtning, kan barnet have en mening med denne. Den voksne må spørge sig selv, hvad handlingen betyder for barnet og for barnets oplevelse og ikke om handlingen giver mening for den voksne. Det forudsætter at det pædagogiske personale er lydhør og åben overfor barnet. (10)

Del 2:

Analyse af en case fra hverdagen.

Vi har valgt at tage udgangspunkt i en hændelse fra en institution, hvor en voksen går ind og undervurderer en anden voksens beslutning.

Vi vil påpege det pædagogiske personales indflydelse gennem afsnittet "den voksnes definitionsmagt".

Gennem vores viden omkring den voksnes definitionsmagt vil vi også belyse hvordan kommunikationsformen har en vigtig indflydelse. Vi vil først beskrive en faktisk hændelse og hvilke konsekvenser vi forudser forløbet kan have for barnet set ud fra Erikssons udviklingspsykologi. Derefter vil vi i vurderingen kommentere hændelsen ud fra hvad vi mener, der vil være det pædagogisk rigtige for barnet og dets udvikling.

Case:

En børnehavegruppe er på legepladsen. En pige på 4½ henvender til sig en voksen (V1) og spørger "må jeg godt gå ind og tage en tår vand?". (V1) siger "ja, det må du gerne". En anden voksen (V2) sidder ikke langt fra, med armene over kors og siger højt til barnet "nej, det må du ikke". (V1) åbner døren og viser pigen, ved at lægge hånden på hendes ryg, at det er i orden at hun går ind og får noget at drikke. (V1) går over til (V2) og siger med bestemt stemme "jeg vil gerne tale med dig inde på kontoret nu". (V2) bliver siddende og siger "nej, jeg har ikke noget at tale med dig om". De to voksne skilles og går hver til deres stuer for at spise med børnene. (V1) går på kontoret og taler med lederen om episoden, hvorefter lederen tilkalder (V2) til en samtale mellem de 2 implicerede voksne. (V1) fortæller sin version, hvorefter (V2) fortæller sin. (V2) siger, at hun ikke syntes, at børnene skal rende ind og ud, da gulvet bliver vådt og beskidt. Til dette svarer lederen, at det skal hun (V2) ikke tænke så meget på, for det er jo ikke værre end man kan tørre vandet op. (V2) bliver derefter spurgt, hvorfor hun ikke vil gå med (V1) på kontoret, og til det svarer (V2) "det ville jeg da også gerne, bare ikke lige på det tidspunkt". Hun bliver konfronteret med at skulle have sagt "jeg har ikke noget at tale med dig om" Til det svarer (V2), at det har hun aldrig sagt, hun havde sagt det til et barn, ikke til (V1), som må have misforstået det. Lederen siger kort, at det er fint at (V1) og (V2) har fået snakket. Hun siger videre, at man skal huske at have respekt for hinanden og for børnene, og at det er vigtigt at få snakket ud om tingene. Så går alle hver til sit.

Til ovennævnte case har vi følgende: I den udviklingskrise som det 3-6 årige barn er i færd med, er temaet som nævnt i teoridelen initiativ kontra skyld. I forhold til Eriksson ser vi at (V2) er årsag til at barnet bliver svækket i sin udviklingsfasekrise. Barnet bliver frataget muligheden for en succesfuld slutning på hendes initiativ og bliver oven i købet også skældt ud, hvilket gør hende forvirret. Vi mener at dette er en voldsom oplevelse for barnet. Oplevelsen af skyld styrkes og det pædagogiske personale hjælper hende ikke i hendes udvikling. Vi mener at initiativet har stor betydning for god selvfølelse og skyldfølelsen kan give barnet en lav selvfølelse. Barnet oplever usikkerhed og mangel på overskueligheden for egne basale behov, her behovet for vand, da hun er tørstig. Oplever barnet gentagne gange

nederlag i forhold til at tage initiativ til at udtrykke hendes behov, er det en dårlig udgang for en veloverstået udviklingskrise.

Vurdering:

Ud fra den viden vi har om udviklingspsykologien for det 3-6 årige barn og børns udvikling af høj selvfølelse og selvtillid, samt eksemplet i analysen, vil vi beskrive, hvorledes vi mener episoden burde have været håndteret anderledes overfor barnet og de 2 voksne imellem.

Vi mener ikke at barnet skulle have haft en kontramelding fra (V2) da barnet bad om at gå ind og tage noget vand. Barnet handlede ud fra sit behov og tog initiativ ved at spørge en voksen og skulle ikke have været bremsset her. Barnet kunne have fået en følelse af, at hun gjorde noget forkert og derved også fået skyldfølelse over at der opstod en konflikt imellem de voksne. (V2) skulle først have henvendt sig til (V1), efter barnet var gået ind, og først der have forklaret (V1), hvorfor hun mente at barnet ikke skulle have lov at gå ind. Begrundelsen var at gulvet blev vådt. Denne begrundelse kunne (V1) efterfølgende have taget en snak med barnet om, på en anerkendende måde. Hun kunne spørge ind til barnets tørst, og fortælle hende at det var godt at hun kan mærke sig selv og reagere på det. Det vil samtidig styrke hendes selvfølelse. Dernæst kunne (V1) have forklaret barnet, at det ville være godt hvis hun fremover tørrer vandet op hvis hun spilder, hvilket ville gøre hende til en god hjælper, og det vil styrke hendes selvtillid. Ved at give børnene nogle små opgaver som hjælpere styrker det deres selvfølelse og de føler sig værdifulde.

Vi mener at ved at lytte til barnet og støtte dets initiativ er den voksne med til at give barnet en positiv oplevelse af sig selv og dermed lære at stole på sig selv. Iflg. Erikssons teori for barnet mellem 3-6 år, er dette med til at give barnet en vellykket udgang af denne udviklings-fase.

Når (V1) og (V2) så er alene på et tidspunkt bør de gennemdrøfte situationen, så de husker, at de er rollemodeller for børnene og at de arbejder ud fra læreplanerne i deres signaler til børnene omkring konflikthåndtering og samarbejde.

Pædagogiske handlemuligheder

Vi mener at det pædagogiske personale har et fagligt ansvar i hverdagen til at udøve en anerkendende pædagogik overfor børnene. Vi vil her komme med bud på de pædagogiske handlemuligheder og faldgrupper der kan være.

Vi skal give barnet mulighed for at have en alsidig hverdag med indhold, eks. ture ud af huset, hvor der er mulighed for at fordybe sig, få nye oplevelser, undersøge og få vækket dets nysgerrighed. Ved "samlinger" skal personalet skabe muligheder for at styrke barnets evne til at udtrykke sig, lytte til andre og deltage i en social sammenhæng. At lære barnet at det er i orden at sige fra, hvis det føler sig utryk i en situation. Når barnet er i gang med at tegne/male, kan den voksne spørge ind til barnets værker og vise forståelse for barnet og dets behov. I daglige gøremål så som borddækning og oprydning kan barnet inddrages og føle sig værdifuld.

Som voksen er det vigtigt, at du siger det du ønsker, frem for det du ikke vil have. Det giver barnet en retning at gå efter og en oplevelse af at blive mødt.

Hvis ikke personalet husker dette, kan det være en faldgruppe hvor vi er med til at bruge vores definitionsmagt forkert.

Det er vigtigt, at man som professionel i stedet for at fortsætte de indgroede vaner med at overøse barnet med bedømmende ros, kommer ned i øjenhøjde med barnet. Sæt ord på dine følelser – det, barnet gør ved dig – i stedet for at være barnets dommer, siger Dan Svarre” I stedet for at sige ”Ej, hvor er du dygtig, fordi du har løst matematikopgaverne”, kan du sige ”ej, hvor er jeg stolt af, at du er kommet så langt, når jeg ved, hvor svært du har haft ved det” Umiddelbart lyder det som en lillebitte drejning, men ifølge Dan Svarre har det en magisk effekt. ”Barnet vil opleve det på en helt anden måde, når det bliver mødt på den her personlige måde. Du fortæller dit barn, at det gør indtryk på dig, og dermed opbygger du selvværdet, så det føler sig elsket og værdsat for det, det er, og ikke det, det gør”, siger Dan Svarre. (11)

Til slut har vi valgt at tage et par udsagn med, der kan bruges til at styrke selvtilliden, men som risikerer at skade barnets selvfølelse og eksempler på udsagn der kunne bruges i stedet til at øge barnets selvfølelse. Vi har valgt at tage udgangspunkt i 2 af Dan svarres eksempler:

Dårligt: *"Du er altså bare så skøn"* **Godt:** *"Jeg kan godt lide at være sammen med dig"*

Dårligt: *"Du er helt vildt god til at spille rundbold. Flot at du kunne ramme bolden så mange gange".* **Godt:** *"Det gør mig glad, når jeg ser, hvordan du går op i spillet. For mig ser det ud som om, du har det sjovt. Er det skønt bare at kunne fyre bolden af, så det synger)"* (12)

Konklusion:

Udgangspunktet for vores opgave var at undersøge, hvordan det pædagogiske personale via deres faglige kompetencer og brugen af de pædagogiske læreplaner kan støtte barnet i udvikling af selvfølelse og selvtillid.

Med kendskab til den teoretiske viden om udviklingspsykologien for det 3-6årige barn hos Eriksson, ved vi at det er i denne fase barnet gennemgår fysiske og psykiske udfordringer og barnet svinger mellem afhængighed af omsorgspersoner og lysten til at ville selv. Eriksson betegner denne fase som værende et afgørende stadium for dannelsen af over jegét. Følelsen af skyld eller muligheden for at kunne tage initiativ er vigtige elementer for, om barnet kommer positivt eller negativt gennem denne fase i udviklingskrisen.

For at sikre sig, at det pædagogiske personale med udgangspunkt i teorien arbejder med læreplanerne i barnets interesse, er det vigtigt at det udføres på en måde, så barnet føler sig trygt og den voksne er i øjenhøjde med barnet i dennes udvikling. Barnet skal have muligheder i daginstitutionen for at deltage i sociale og kulturelle sammenhænge og her skal barnets personlige kompetencer udfordres, styrkes og stimuleres. Når der skal arbejdes med barnets alsidige personlighedsudvikling, er det vigtigt at man som pædagogisk personale er anerkendende overfor barnet og giver barnet muligheder for at vise forskellige sider af sig selv.

For at styrke barnets selvfølelse og selvtillid er det vigtigt, at personalet er bevidst om forskellen på disse 2 begreber og bruger dem i dagligdagen på en anerkendende måde. Hvis man ikke er klar over konsekvenserne ved misforståelse af begreberne er det oftest selvtilliden der bliver stimuleret og ikke selvfølelsen.

Vi mener at den voksne i alle relationer og sammenhænge er rollemodel for barnet. Måden man som professionel er rollemodel på, kan have stor betydning for barnet, Både i forhold til

barnets syn på sig selv og barnets væren overfor andre, men også i forhold til hvordan barnet oplever de voksnes indbyrdes håndtering af konflikter, samarbejde og kommunikation. Den voksne skal være bevidst om hvordan denne bruger sin definitionsmagt gennem måden der kommunikeres med barnet på. Vi mener at gennem bekræftende kommunikation, som er baseret på forståelse og lytning, oplever barnet at det har ret til sin egen oplevelse, sin egne tanker og følelser. Når man som voksen viser, at man forstår hvad barnet er optaget af, giver det barnet tryghed. Det gør barnet friere til at handle, føle og tænke ud fra sig selv..

Opgaven og udfordringen for det pædagogiske personale er at tilgodese hvert enkelt barns personlige udvikling og interesser i en alsidig og for barnet meningsfyldt hverdag. Målet med det pædagogiske arbejde er at give barnet de bedste redskaber til at komme videre i livet, så barnet kan begå sig i det moderne samfund rustet med en god selvfølelse og selvtillid.

Noter

1. ”Børneliv og læreplaner” af Peter Clausen
2. Pjecen Leg og Lær
3. Egne notater fra undervisningen ud fra Jesper Juul ”Dit kompetente barn”
4. Egne notater fra undervisningen
5. Tema selvfølelse fra; www.navlestreng.dk/ekspertblog
6. Egne notater fra undervisningen
7. Tema selvværd fra; www.ehypnose.dk/hypnosebehandling
8. ”Barnet og samfundet” af Erik H. Eriksson
9. Personens oplevede erfaringer/kropslig indlejret handlings og menings mønstre (det vi har lagret i vores rygsæk af erfaring og viden)
10. Tidsskrift for social analyse & debat. nr 47 nov 96
11. ”Glade børn med højt selvværd” af Dan Svarre
12. ”Glade børn med højt selvværd” af Dan Svarre

Litteraturliste

Svarre, Dan: ”Glade børn med højt selvværd – en forældreguide” – Politikens forlag 2010

Juul, Jesper:”Dit kompetente barn” – Schönberg 2008

Larsen, Jesper – Reinholdt Gath, Trine – Maya Bræstrup, Muski: ”Sprog, kommunikation og psykolog” – Munksgaard 2010

Laursen, Pia – Agerup, Lars: ”Pædagogik-en basisbog for pædagogisk grunduddannelse” – Munksgaard 2009

Clausen, Peter: ”Børneliv og læreplaner” – Academica 2005

H.Eriksson, Erik: ”Barnet og Samfundet” – Hans Reitzel 1997

Pjece Leg og lær – Ministeriet for familie-og forbrugeranliggender

Filtborg, Dorthe –Lundegaard, Gyda: ”Pædagogiske læreplaner i daginstitutionen” – Dafolo A/S

